

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXII-то ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

I РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 75

София, четвъртък, 26 април

1928 г.

77. заседание

Срѣда, 25 април 1928 година.

(Открито отъ подпредседателя А. Христовъ, въ 16 ч. 5 м.)

Председателстващъ А. Христовъ: (Звъни) Понеже има нужното число народни представители, обявявамъ заседанието за открито.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следните народни представители: Мито Аврамчовъ, Еминъ Агушевъ, Ставри Андреевъ, Драгомиръ Апостоловъ, Никола Аретовъ, Христо Баралиевъ, Рангелъ Барабанакотъ, Милко Бечевъ, Стефанъ Зояджиевъ, Григоръ Василевъ, Вълчо Даскаловъ Вълчовъ, Петъръ Гаговъ, Димитъръ Гайдаджиевъ, Хюсеинъ х. Галибовъ, Йорданъ Ганчевъ, Кимонъ Георгиевъ, Стойчо Георгиевъ, Мехмедали Герай, Димитъръ Гичевъ, Панайотъ Данчевъ, Владимиръ Димитровъ, Добри Димитровъ, Стефанъ Димитровъ, Димитъръ Дрънски, д-ръ Никола Думановъ, д-ръ Цвѣтанъ Дяковъ, Борисъ Евтимовъ, Борисъ Ецовъ, д-ръ Димо Желъзовъ, Димитъръ Ивановъ II, Савчо Ивановъ, Димитъръ Икономовъ, Панайотъ Тинчевъ Калчевъ, Левъ Кацковъ, Колю Кожаклиевъ, Величко Кознички, Гето Крътевъ, Георги Кулишевъ, Янко Куцаровъ, Димо Кьорчевъ, Иванъ Лѣкарски, Димитъръ Мангърровъ, Кръстю Марковъ, Йосифъ Марулевъ, Тончо Мечкарски, Петъръ Миновъ, Добри Митевъ, Константинъ Муравиевъ, Кара-Али Мустафовъ, Тодоръ Некезовъ, Александъръ Неновъ, Георги Нешковъ, Иванъ х. Николовъ, Стоянъ Омарчевски, Георги Петровъ Панайотовъ, Петъръ Панайотовъ, Малинъ Паневъ, Стефанъ Пѣйчевъ, Петко Петковъ, Аврамъ Стояновъ Петровъ, Александъръ Пиронковъ, Цвѣтанъ Пупешковъ, Първанъ Първановъ, Никола Пѣдаревъ, Григоръ Реджовъ, Янко Сакъзовъ, Георги Семерджиевъ, Кирилъ Славовъ, Христо Стачевъ, Петъръ Тодоровъ, Борисъ Толевъ, Ангелъ Узуновъ, Методи Храновъ, Иванъ Христовъ, Тома Янчевъ Христовъ, Владимиръ Христовъ, Кръстю П. Цвѣтковъ, Петъръ Цуцмановъ и Петъръ Якимовъ)

Съобщавамъ, че председателството е разрешило отпущъ на следните народни представители:

На г. Иванъ Лѣкарски — 1 день;
 На г. Тончо Мечкарски — 3 дни;
 На г. Добри Митевъ — 1 день;
 На г. Малинъ Паневъ — 1 день;
 На г. Панайотъ Тинчевъ Калчевъ — 2 дни;
 На г. Петъръ Гаговъ — 1 день;
 На г. Хавузъ Садъкъ Алиевъ — 2 дни;
 На г. Петъръ Панайотовъ — 2 дни;
 На г. Вичо Петевъ — 2 дни;
 На г. Стефанъ Пѣйчевъ — 3 дни;
 На г. Тома Янчевъ Христовъ — 2 дни;
 На г. Добри Димитровъ — 4 дни;
 На г. Димитъръ Икономовъ — 3 дни;
 На г. Александъръ Неновъ — 3 дни;
 На г. Гето Крътевъ — 3 дни;
 На г. Милко Бечевъ — 4 дни;
 На г. Първанъ Първановъ — 4 дни;
 На г. Вълчо Даскаловъ — 1 день;
 На г. Теодоси Кънчевъ — 1 день;
 На г. Петъръ Панайотовъ 1 день;

На г. Мехмедали Герай — 2 дни и

На г. Аврамъ Стояновъ — 2 дни;

За следующитъ г. г. народни представители, които молятъ да имъ се разреши отпущъ, понеже сж се ползували съ повече отъ 20 дни отпущъ, ще питамъ Събранието:

На г. Ставри Андреевъ — 1 день;

На г. Еминъ Агушевъ — 2 дни;

На г. Стефанъ Димитровъ — 2 дни;

На г. Кара-Али Мустафовъ — 2 дни;

На г. Желю Тончевъ — 4 дни;

На г. Величко Кознички — 1 день;

На г. Колю Кожаклиевъ — 3 дни;

На г. Савчо Ивановъ — 2 дни;

На г. Петъръ Миновъ — 3 дни;

На г. Хюсеинъ х. Галибовъ — 4 дни;

На г. Стефанъ Стефановъ — 13 дни;

На г. Георги Семерджиевъ — 2 дни;

На г. д-ръ Владимиръ Бурилковъ — 6 дни;

На г. Димитъръ Яневъ — 1 день и

На г. Борисъ Ецовъ — 2 дни;

Които сж съгласни да имъ се разреши исканиятъ стпущъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавамъ на Събранието, че сж постѣпили:

Отъ Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве — предложение за разрешаване на Сливенската градска община да отдаде на концесия електроснабдяването на града. (Вж. прил. Т. I, № 97)

Отъ сжщото министерство — предложение за опрощаване глоби, наложени на длъжностни лица за ненавремени освобождаване отъ желѣзнопѣтни платища държавни пратки. (Вж. прил. Т. I, № 98)

Тия предложения ще се отпечататъ, ще ви се раздадатъ и ще се поставятъ на дневенъ редъ.

Пристъпваме къмъ точка първа отъ дневния редъ — трето четене на законопроекта за подпомагане пострадали отъ обществени бедствия.

Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Т. Кънчевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Отгваряйки на желанието, което се прояви и отъ лѣво, и отъ дѣсно да бѣда по-краткъ, азъ, като докладчикъ и на третъ комисии, които се занимаха съ предложения на разглеждане и приемане законопроекта, ще бѣда свършено краткъ.

Комисиятъ проявиха онова подчертано вчера единодушие, което Народното събрание въ своя пленумъ прояви при приемането на законопроекта на първо и второ четене. Въ комисиятъ не се предложиха и не се направиха нѣкои съществени поправки на законопроекта. И поради бързината, съ която трѣбва да се процедира въ настоящия случай, нѣмаше възможностъ да се напечати докладъ на комисиятъ и затова азъ, като докладчикъ на комисиятъ, ще посоча ония допълнения и измѣнения въ законопроекта, които се направиха отъ комисиятъ.

Направи се едно допълнение въ чл. 1, като към обществените бедствия се добавиха „гладъ, епидемически болести“.

Въ чл. 2, точка 1 и 8, вмѣсто „осигуряване“ се поставя „обезпечаване“.

Въ чл. 10, вмѣсто „чиновникъ“ на двѣта мѣста се поставя „длъжностно лице“.

По-сжщественно е измѣнението, което се направи въ чл. 13. Вмѣсто „Дирекцията е временно държавно учреждение, прѣко подчинено на Министерския съветъ“, става „Дирекцията е временно държавно учреждение, прѣко подчинено на Министерството на вътрешните работи и на народното здраве“.

Най-сжщественно е измѣнението въ чл. 14, съ който се разрешава на министъра на финансите извънбюджетенъ (свръхсметенъ) кредитъ 100.000.000 л. вмѣсто 50.000.000 л.

Други сжществени измѣнения нѣма.

Азъ ще чета законопроекта така, както е приетъ съ измѣненията отъ комисията и както сж отбелязани въ екземпляра, който имамъ.

Г. г. народни представители! При обсъждането на чл. 11 отъ законопроекта стана известна размѣна на мисли, съ която се даде едно пояснение на неговия текстъ. Чл. 11 гласи: (Чете) „Частни лица, използвайки общественото бедствие за каквато и да било облага за себе си или за другигъ, наказватъ се съ строгъ тъмниченъ затворъ до 5 години“. Комисията направи пояснение на тоя членъ въ смисълъ „като нарушаватъ наредбите на настоящия законъ или тия, издавани въ изпълнение на него отъ компетентните власти“. Това пояснение комисията го дава, за да го иматъ предъ видъ тия, които ще прилагатъ настоящия законъ.

Г. г. народни представители! Както споменахъ, единодушнѣ, което се подчерта вчера въ пленума, имаше го и въ комисията.

Цѣлиятъ български народъ спонтанно се отзова съ готовност да се прече на помощъ на пострадалото население. И нека не се смѣта, че чрезъ мѣрките, които се взематъ, чрезъ сумитѣ, които се отдѣлятъ, за да се облекчи шо-годе участието на пострадалитѣ, се прави подаване или милостъ. Народътъ и народното представителство изпълняватъ единъ дългъ, дългъ на общечитѣ, дългъ на обществена солидарностъ. Съвременната държава е изградена върху обществената солидарностъ и върху възможността ѝ да организира усилията, за да могатъ послѣдствията отъ народните бедствия да бждатъ отстранявани.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Кжсо говорете.

Докладчикъ Т. Къчевъ (д.сг): Г-да! Азъ изпълнявамъ единъ мандатъ. Желаетъ се много да се бърза, азъ ще бързамъ.

Комисията, като констатира съ отрада, че значителна частъ отъ българското чиновничество, отъ длъжностните лица изпълняватъ по единъ най-достоеенъ начинъ своитѣ служебни задължения и сжщевременно отдѣлятъ отъ оскъднитѣ си срдства, за да облекчатъ участието на страждущитѣ, счита, че ще бжде тълкувателъ, изразителъ на желанието на народното представителство, ако препорѣча и ако подчертае необходимостта, щото длъжностните лица на държавна, окръжна и общинска служба и тия въ частните предприятия, както и самитѣ тия предприятия да се притекатъ на помощъ по-организирано и по единъ внушителенъ начинъ на бедстващото население, като отдѣлятъ по една дневна своя заплата и я дадатъ за страждущитѣ. Комисията счита, че изразява едно желание, което е въ хармония и съ разбирането на длъжностните лица на държавна, окръжна и общинска служба, и на лицата, които сж на служба въ частните предприятия.

Безспорно е, че чрезъ този законопроектъ, който става сега законъ, се цели да се организиратъ стройно усилията на всички жизнени сили въ нашата страна, за да може туй бедствие да бжде съ по-малко тежки и болезнено чувствувани послѣдствия.

Ще изживѣмъ това нещастие, както сме изживѣли и други нещастия, защото сме народъ живавъ. На мѣстото на скръбта ще трѣбва да вложимъ воля, за да организираме усилията, та да отстранимъ, доколкото е възможно, онѣзи нещастия, които тежатъ върху една частъ на българския народъ.

Следъ тия предварителни бележки азъ минавамъ, г-да, къмъ четенето на законопроекта заедно съ ония сжществени поправки, които съобщихъ, и други незначителни редакционни поправки, които не съобщихъ. (Чете)

ЗАКОНЪ

за подпомагане пострадалитѣ отъ обществени бедствия.

Глава I.

Общи положения.

Чл. 1. Въ време на обществени бедствия, причинени отъ землетресение, наводнение, пожари, гладъ, епидемически болести, а сжщо и други отъ подобенъ бързъ и стихненъ характеръ, засѣгащи населението въ частъ или цѣлата територия на държавата, съ целъ да даде първа и бърза помощъ на пострадалитѣ, както и за запазване реда и спокойствието, Министерскиятъ съветъ може да взема извънредни мѣрки и да издава особенъ наредби задължителни за всички публични власти и органи и всички частни лица, корпорации, сдружения и пр.

Министерскиятъ съветъ установява наличността на общественото бедствие. Сжщиятъ определя:

а) засегнатитѣ отъ общественото бедствие населени мѣста;

б) кои отъ тѣзи мѣста ще се подпомагатъ;

в) мѣржитѣ, които трѣбва да се приложатъ въ случая;

г) началото и края за прилагането на тѣзи мѣрки.

Чл. 2. Първата и бърза помощъ се състои въ:

1) обезпечаване прехраната и улесняване живота на пострадалитѣ;

2) улесняване съ всички възможни срдства превода на пострадалитѣ и поклѣнниката имъ до мѣста, където е разрешено или доказано, че тѣ могатъ да се настанятъ;

3) даване подслонъ на пострадалитѣ, чийто къщи сж необитаеми, чрезъ настаняването имъ въ неповредени помѣщения, палатки и нарочно построени бараки;

4) изземване чрезъ заплащане на нуждитѣ продукти и материали по нормирани цени и улесняване превода имъ;

5) използване труда на разнитѣ пригодни за целта квалифицирани и обикновени работници по цени, опредѣлени въ съгласие съ професионалнитѣ сдружения;

6) отсрочване изпълнението на задължения и плащане на данъци, глоби и пр. къмъ държавата, окръжитѣ, общинитѣ, частни лица и пр. (даване мораториумъ на пострадалитѣ);

7) даване медицинска помощъ и лѣкуване на пострадалитѣ и откриване на болнични;

8) обезпечаване издржката на малолѣтнитѣ, които сж останали сирачета, вследствие загиване на родителитѣ имъ отъ общественото бедствие и настаняването имъ въ сжществуващи или нови приюти;

9) улесняване за набавянето на земеделчески и промишленъ инвентаръ, изгубенъ или повреденъ вследствие на бедствието;

10) поправка на водопроводи, чешми, кладенци и пр.;

11) и всички други подобни мѣроприятия, които биха се оказали необходими за първа и бърза помощъ.

Горнитѣ мѣрки изцѣло или постѣлно ще се прилагатъ съобразно мѣстните условия и нуждитѣ на пострадалитѣ мѣста и лица. Къде, въ каквъ размѣръ и какви мѣрки ще се прилагатъ, изрично ще се опредѣля въ самитѣ наредби.

Глава II.

Органи. Права и задължения.

Чл. 3. Върховниятъ надзоръ и ръководство по привеждането въ изпълнение решенията на Министерския съветъ и настоящия законъ се съсрдоточава и възлага върху министъра на вътрешните работи и народното здраве съ право да облича въ необходимата властъ за сжщата целъ нѣкои държавни или други обществени органи, единични или колективни, централни или мѣстни, за непосредствено ръководство и изпълнение.

Той, или натоварениятъ отъ него органъ или органи, въ случай на нужда за съдействие, за кратко или по-продължително време, може да взема за работа съответнитѣ вещи лица отъ ведомствата на други министерства и учреждения въ страната.

Той, или натоварениятъ отъ него органъ или органи, може да възлага изпълнението на нѣкои мѣрки върху съответнитѣ служби при другитѣ министерства и учреждения. Въ таквъ случай, и въ това отношение тѣ оставатъ въ негова пълна подчиненостъ и сж длъжни, подъ страхъ на отговорностъ, незабавно да изпълняватъ даденитѣ имъ нареждания и да съобщаватъ за всичко направено.

Чл. 4. За запазване реда и спокойствието, както въ пострадалият мѣста, така и въ другитѣ части на държавата, министърътъ на вътрешнитѣ работи и народното здраве, освенъ съ наличнитѣ държавни и общински сили, може да си послужи и съ тия на частнитѣ лица, сдружения, корпорации и пр.

Чл. 5. Върху министъра на вътрешнитѣ работи и народното здраве или натоварения отъ него органа се съсредоточава контролата и насоката на всички каквито и да било благотворителни начинания въ свръзка съ общественото бедствие.

Глава III.

Срѣдства и разходи.

Чл. 6. Всички срѣдства за подпомагане се съсредоточаватъ въ единъ специаленъ фондъ при Българската народна или Земледѣлческа банка подъ наименование: „Фондъ за подпомагане пострадалиятъ отъ общественото бедствие...“ (землетресение, пожаръ, чума и пр.).

Приходнитѣ източници на този фондъ сѫ:

1) държавни вноски, за които Народното събрание разрешава нуждитѣ кредити, а когато то не заседава — тѣ се разрешаватъ отъ Министерския съветъ.

2) помощи отъ държавни, изборни и други обществени и частни учреждения и лица въ страната.

3) помощи отъ чужбина.

Забележка. За получаваніе помощи въ натура: хрѣн, платина, облекло, лекарства, дървета и други строителни материали и пр., се дава особена смѣтка.

Чл. 7. Срѣдствата на фонда се изразходватъ съобразно настоящия законъ за целитѣ, за които е създаденъ, по нареждане на министъра на вътрешнитѣ работи и народното здраве или по тия отъ натоварениятъ отъ него органи.

Чл. 8. Всичкиятъ разходъ, доставки, работи и пр. въ връзка съ изпълнението на настоящия законъ се извършватъ по специална наредба, изготвена отъ министъра на финанситѣ и одобрена отъ Министерския съветъ, а не споредъ закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Чл. 9. Провѣрката на извършенитѣ разходи, доставки и пр., тѣхнитѣ оправдателни документи и изобича смѣнитѣ на фонда, се възлага на една комисия въ составъ: единъ членъ отъ Върховния административенъ съдъ, единъ членъ отъ Върховната смѣтна палата и единъ представител на Министерството на финанситѣ.

Провѣрката на тая комисия е окончателна. Констатиранитѣ отъ нея неизпълнения се събиратъ съгласно закона за финансовата инспекция.

Тая комисия извършва извѣстни и редовни тримесечни провѣрки. Резултатътъ отъ всяка една провѣрка, заедно съ баляса за положението на смѣнитѣ, се обнародва въ „Държавенъ вѣстникъ“.

Глава IV.

Наказателни разпорѣждания.

Чл. 10. Длъжностно лице, което въ време на общественото бедствие, или докато траятъ послѣдствата отъ него, не изпълни длъжността си, която този законъ му налага, се наказва съ тъмнителъ затворъ не по-малко отъ 6 месеца.

Длъжностно лице, което извърши торното деяние съ целъ да набави за себе си или за другото въ каква облага или да причини другиму щета, наказва се съ строгъ тъмнителъ затворъ отъ 3 до 10 години.

Чл. 11. Частни лица, използващи общественото бедствие и каквото и да било облага за себе си или за другото, наказватъ се съ строгъ тъмнителъ затворъ до 5 години.

Чл. 12. Мѣрката за неотклонение за престѣпнитѣ деяния по този законъ е задържане подъ стража.

Дѣлата по смѣнитѣ престѣпни деяния се разглеждатъ по реда, предвиденъ въ книга шеста, глава II, отъ закона за углавното сѣдопроизводство.

Глава V.

Преходни и особни разпорѣждания.

Чл. 13. Предъ вземаніето на общественото бедствие, последвало отъ подземнитѣ трусове отъ и следъ 14 априлъ на текущата 1928 г., съ целъ за първа и бърза помощъ, както и за възстановяването на разрушеніята, учредява се Дирекция за подпомагане пострадалиятъ лица и населени мѣста отъ землетресението презъ 1928 г.

Дирекцията е временно държавно учреждение, прѣко подчинено на Министерството на вътрешнитѣ работи и народното здраве и се състои отъ директоръ, началникъ на контрола и счетоводството и секретаръ, назначавани и уволнявани отъ Министерския съветъ и надържани отъ специалния фондъ. Нуждитѣ помощенъ персоналъ за дирекцията се взема отъ наличния персоналъ въ министерствата и другитѣ държавни и обществени учреждения въ страната.

Министерскиятъ съветъ може да облѣче директора въ прѣвата, която министърътъ на вътрешнитѣ работи и народното здраве може да делегира по настоящия законъ върху нѣкой държавенъ или общественъ органъ.

Министерскиятъ съветъ закрива дирекцията, когато намѣри, че службата ѝ не е вече необходима.

Забележка. На желающитѣ отъ служебнитѣ при дирекцията може да не се счита изслуженото време при едната за целта.

Чл. 14. Разрешава се на министъра на финанситѣ извън-бюджетенъ (въвънсмѣтенъ кредитъ) отъ сто милиона лева въ полза на фонда за пострадалиятъ лица и населени мѣста отъ землетресението презъ 1928 г.

Чл. 15. Разходитѣ по този въвънсмѣтенъ кредитъ да се отнесатъ къмъ бюджета на държавата за 1928/1929 финансовъ година и да се покриватъ отъ срѣдствата на смѣния бюджета.

Чл. 16. За покриване на разходитѣ по кредитъ отъ 100.000.000 л., прѣжитѣ данъци, а именно: данѣкътъ върху приходитѣ (занятия, общъ доходъ и дружества), поземлемиятъ данѣкъ и данѣкътъ върху сградитѣ се събиратъ за 1928/1929 финансовъ година съ увеличаване 20% върху основния имъ размѣръ; за смѣната целъ и за смѣната година белгитѣ за данѣтъ и кожитѣ се събира съ увеличаване по 1 левъ на глава.

Чл. 17. Отсрѣчва се до 25 октомври 1929 г. изключително принудителното събиране на всички данъци и тия, които ще бъдатъ наложени за финанситѣ 1928/1929 и 1929/1930 години, а така също и на държавнитѣ вземания по разни изпълнителни актове на всички данѣкоплатци, чиято сграда или стоки сѫ пострадали отъ землетресението въ населени мѣста, посечени отъ Министерството на вътрешнитѣ работи и народното здраве. Презъ време на отсрѣчката спира течението на давностнитѣ срокове по отношение тия държавни вземания.

Неизплатенитѣ закъснѣли данѣци и наложениятъ глоби за закъснение до 14 априлъ 1928 г., подлежатъ на принудително събиране следъ 25 октомври 1929 г., а всички други се изплатятъ нареднитѣ и безъ глоби за закъснение до 25 февруарий 1930 г.

Залачава се данѣкътъ върху сградитѣ, наложенъ върху стойността на съборенитѣ или повредени сгради въ пострадалиятъ населени мѣста, за ютъ началото на финансовата 1928/1929 г. Всички новострояеми сгради отъ пострадалиятъ отъ землетресението лица, макаръ и да не имъ е дадена помощъ, се освобождаватъ отъ данѣкъ върху сградитѣ до края на финансовата 1932 г.

Чл. 18. Всички доставки отъ странство, както и помощитѣ въ натура за пострадалиятъ отъ нѣкое обществено бедствие, по одобрение на Министерския съветъ, се освобождаватъ отъ всички митнически и данѣчни облагания, такси и берия и пр., били тѣ държавни, окръжни, общински и пр., включително и магазинажитѣ по матиния и тира.

Превозътъ на смѣнитѣ, както и на тия отъ вътрешността на страната, става безплатно отъ всички държавни и обществени превозни срѣдства.

Чл. 19. Общини, окръжия и други обществени учреждения, които за отпущане помощи за подпомагане пострадалиятъ мѣста и лица отъ общественото бедствие нѣжатъ достатъченъ кредитъ по бюджета си въ параграфа за непредвидени разходи, могатъ да усилятъ тоя параграфъ въ необходимъ размѣръ, за смѣтка на другитѣ разходни кредити.

Чл. 20. Настоящиятъ законъ влиза въ сила отъ деня на обнародването му въ „Държавенъ вѣстникъ“ и отменява всички закони и наредби, които му противоречатъ.

Н. Мушановъ (д): По чл. 1 нѣма ли нѣщо?

Председателствуващъ А. Христовъ: Има думата г. министъръ-председателъ.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Въ комисията г. Мушановъ повдигна въпросъ, правителството да поеме едно задължение по чл. 1 въ смисълъ, мѣроприятията, които то взема по силата на този законъ, да ги слѣга на

одобрение от страна на Народното събрание, или, съ други думи, да поеме едно задължение въ известен срок да свика Камарата на заседания. Азъ разбирам опасенията на г. Мушановъ. Отъ политическа гледна точка не допускамъ, че ще се намъри правителство, което да иска да злоупотребява съ този законъ, който има едно ограничено действие — при обществени бедствия, като землетресение и други такива — за да го разшири въ смисълъ да постига съ него и политически цели.

Отъ формална гледна точка какъ ще бжде редактирано това задължение, правителството да свиква Народното събрание? На мене ми се представя въпросътъ така.

Чл. 47 отъ конституцията казва, че, когато Народното събрание не може да се събере на сесия, тогава правителството може да прибѣгва до мѣрки, които иматъ законодателенъ характеръ и които при първата сесия на Народното събрание трѣбва да бждатъ представени на одобрение. Съ този законъ ние опредѣляме въ кои случаи и отъ какво естество мѣрки могатъ да бждатъ предметъ на специални наредби, задължителни, издавани отъ Министерския съветъ.

Сега, г-да, какво мога да поставя азъ? Да поставя срокъ отъ дни ли, като задължение да се свика Народното събрание? За мене си азъ смѣтамъ, безъ да имамъ нѣщо противъ, че това е неудобно. Ако би се казало, че правителството е длъжно при първа възможност да свика Народното събрание — такава една редакция бихъ приелъ. Но и съ нея ще има толкова значение, колкото и безъ нея.

Това мога да кажа по въпроса, който повдигна въ комисията г. Мушановъ.

К. Пастуховъ (с. д): Г. министре! Смѣтате ли, че въ духа на закона чл. 1 дава право на дирекцията да издава наредби, които ще иматъ характеръ на законъ? Ако тѣзи наредби нѣматъ характеръ на законъ, известно е тогава, че приложението на чл. 47 отъ конституцията въ всички случаи нѣма мѣсто. И азъ бихъ желалъ правата на директора да бждатъ опредѣлени строго, точно, ясно и наредбитъ да бждатъ отъ такъвъ характеръ, че да не сѫ законодателни. Ако така бжде, споредъ моето разбиране, нѣма да стане нужда отъ прилагане на чл. 47 отъ конституцията.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Не чухъ какво казахте.

К. Пастуховъ (с. д): Ако така схващате, както азъ изказахъ мисълта си, тогава отъ приложение на чл. 47 отъ конституцията нѣма да има нужда, понеже той говори за наредби отъ законодателенъ характеръ, които изпълнителната власт издава въ случаи, когато, поради нѣкои външни или вътрешни обстоятелства, Камарата не би могла да се свика.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Г. Пастуховъ! Чл. 47 отъ конституцията е общъ и дава възможност на правителството да издава наредби отъ законодателенъ характеръ по всички области, кждето намѣри за нужно. Този законъ, който упълномощава правителството да издава задължителни наредби, щомъ сѫ задължителни, тѣ сѫ всетаки отъ законодателенъ характеръ.

П. Палиевъ (д. сг): Иначе нѣма смисълъ законътъ.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Но едновременно съ това, законътъ е крайно ограничителенъ, въ него се казва въ кои случаи ще се издаватъ такива наредби — при землетресение, чума и пр. Отъ друга страна, по каква материя ще се издаватъ задължителни наредби? Като прочетете чл. 2, ще видите, че много строго е опредѣлено: за изхранване на хората, за улесняване на живота имъ — все мѣроприятия отъ социаленъ характеръ, а никжде нѣма такава отъ политически характеръ.

Ето защо азъ моля, правото, което се дава на правителството по този законъ, да се схване въ смисълъ, че се дава възможност на правителството да действува при опредѣлени случаи съ ограничени мѣроприятия. За мене това е единъ законъ, който обобщава мѣроприятия и предоставя на властта да ги прилага въ подробности.

Д-ръ Й. Фаденхехтъ (д. сг): И самитъ мѣроприятия сѫ посочени въ закона.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Ето защо азъ не виждамъ тази опасност, която се съзира отъ нѣкого. И въ случая г. Пастуховъ би могълъ да каже, че сме съгласни.

К. Пастуховъ (с. д): Ще ми позволите да направя една бележка.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Ако е въпросъ, г-да, да одобряваме всѣко едно отъ мѣроприятията по този законъ, тогава нѣмаше нужда отъ него; азъ щѣхъ да го върша съ постановления на Министерския съветъ, които щѣхъ да представямъ тукъ за одобрение.

К. Пастуховъ (с. д): Позволете ми една бележка. Ако действително наредбитъ сѫ въ духа на закона, естествено е, споредъ моето тълкуване, тѣ не носятъ законодателенъ характеръ.

Нѣкой отъ стовориститѣ: Носятъ.

К. Пастуховъ (с. д): Споредъ васъ, може да е тѣй. — Ако въ рамкитъ на закона азъ издамъ една наредба, то значи, че азъ я разработвамъ, усвѣршенствувамъ, но не законодательствувамъ. Ако, обаче, се издаватъ и други наредби, макаръ и въ духа на закона, макаръ въ известни области, както иска г. министъръ-председателътъ, не въобще наредби отъ законодателенъ характеръ, каквито визира чл. 47 отъ конституцията, а наредби въ духа на закона...

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Безспорно, отъ тая материя.

К. Пастуховъ (с. д): ...отнасящи се до бедствия, като землетресение, наводнения и други такива, това е пакъ правено на закони. И въ такъвъ случай, макаръ да вземаме актъ отъ декларацията на министъръ-председателя — азъ искамъ да вървамъ, че той нѣма да злоупотрѣби съ закона за други цели — понеже чрезъ закона се дава една делегация не строго конституционна отъ Народното събрание на правителството, все пакъ добре е поне да се приеме това: при първа възможностъ тѣзи наредби, които не сѫ като разработка на предвиденитъ работи въ чл. 1 и другитъ отъ този законъ, да подлежатъ на одобрение отъ Народното събрание и азъ вървамъ, че Народното събрание нѣма да откаже одобрението имъ. По този начинъ ще има едно спазване на конституцията.

Председателствуващъ А. Христовъ: Има думата народниятъ представителъ Иванъ п. Янчевъ.

И. п. Янчевъ (з. в): Г. г. народни представители! По повдигнатия въпросъ по чл. 1 смѣтамъ, че този законъ, понеже е специаленъ, той не може да отгѣнява разпоредбата на чл. 47 отъ конституцията, кждето е казано, че всѣка наредба и постановление на Министерския съветъ, трѣбва да се внасятъ въ възможни най-краткъ срокъ въ Народното събрание за одобрение. Следователно, смѣтамъ, че е излишно по-нататкъ да се говори по този въпросъ.

Азъ ще моля да се отбележи нѣщо въ дневника на днешното заседание, като тълкуване на едно понятие въ този законъ. Въ чл. 17 на закона е казано, че се отсрочватъ данѣцитъ и т. н. и т. н. на данъкоплатци, чиито сгради или стоки сѫ пострадали отъ землетресението. Какво се подразбира подъ понятието „стоки“? Разбира ли се и жива стока, живъ инвентаръ, добитъкътъ на единъ стопанинъ и т. н.?

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Всичко се подразбира.

И. п. Янчевъ (з. в): Азъ ще моля г. министра и г. докладчика да дадатъ едно тълкувание и тукъ — въ комисията се даде такава — и да се отбележи, за да не става споръ долу, отъ приложителитъ на закона.

Председателствуващъ А. Христовъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Т. Кънчевъ (д. сг): Подъ думата „стоки“ може да се разбира и добитъкъ, жива стока, щомъ тѣ сѫ предметъ и обектъ на търговски сдѣлки, щомъ сѫ предназначени за търговия.

И. п. Янчевъ (з. в): Ами ако е въ стопанството, ако е живъ инвентаръ?

Докладчикъ Т. Кънчевъ (д. сг): Наредбата на чл. 17 отъ този законъ се отнася до случаи, когато държавата има вземания на суми отъ нѣкои лица по изпълнителни листове и тя не може да ги вземе; тогава тия вземания отъ тия лица се отсрочватъ, щомъ тѣхната стока — значи, онзи обектъ, чрезъ който тѣ извършватъ една или друга сдѣлка — е пострадала, защото отъ тѣзи търговски сдѣлки тѣ живѣятъ и печелятъ, за да плащатъ вземанията на държавата. Но ако при землетресението сѫ пострадали, да кажемъ, волътъ или кравата на единъ човѣкъ, тѣ не се третира въ вече като стока въ смисъла на чл. 17. И ако такава лице има да дава на държавата за наемъ на нѣкакви държавни помѣщения или за друго по изпълнителни листове, издадени въ

полза на държавата, то не може да каже: мене ми е пострадал волята, следователно, не можете да искате от мене да си платя.

Председателстващ А. Христов: Има думата г. министър-председателят.

Министър-председател А. Ляпчев: Г. г. народни представители! Тукъ съ г. докладчика малко се различаваме. Въ чл. 17 се говори досежно отсрочване вземанията на държавата по данъци и т. н. и се разбира страданието на собственика — изгубилъ ли е нещо, пострадалъ ли е. Констатацията ще се направи от Министерството на вътрешните работи. Тази констатация ще има предъ видъ загубитъ, които е понесло лицето, и, разбира се, ако е пострадало и не е въ положение да покръща задълженията си къмъ държавата, естествено е, че ще се вмъкне и неговото име въ списъка на ония, които ще се ползватъ съ облекчение по чл. 17. Тъй тръбва да се разбира този членъ, не иначе. Така ще бъде, безъ разлика дали е търговска стока или е работенъ добитък — каквото и да е.

Въ п. 9 на чл. 2 се казва: „Улесняване за набавянето на земеделски и промишленъ инвентаръ, изгубенъ или повреденъ вследствие на бедствието“. Значи, не само ще зачетемъ загубата му и ще му дадемъ облекчение, но тамъ, дето работата налага, ще му дадемъ възможност да се снабди часъ по-скоро съ инвентаръ, за да може да продължи своето занятие.

И. п. Янчевъ (з. в): Доволенъ съмъ отъ обясненията. Само че г. докладчикътъ тръбва да се корегира.

Министър-председател А. Ляпчев: Азъ тъй го разбирамъ.

Председателстващ А. Христов: Има думата народниятъ представител г. Никола Мушановъ.

Н. Мушановъ (д): Ако ли този законъ бѣше пригоденъ за бедствието, което сега сполетѣ страната, въпросътъ, който азъ повдигамъ, нѣма абсолютно никакво значение, защото за насъ е известно, че има бедствие въ страната и гласуваме този законъ, за да се приложатъ тия мѣрки сега. Обаче този законъ има траенъ характеръ. Ние създаваме единъ законъ, който ще се прилага при всички бъдещи бедствия — дано не ги имаме. Той е траенъ законъ. Г. министър-председателятъ право казва, че въ държавитѣ, където има такива закони, тая материя е уредена подробно. Италианскиятъ законъ, напр., има 400 члена. Ние сега нѣмаме възможност да правимъ такъвъ законъ. Трѣбва да бързаме съ гласуването на този.

Азъ повдигамъ следния въпросъ. По нашата конституция, законодателятъ трѣбва да се произнася по всички закони. Само по изключение, когато правителството се намира въ невъзможност да свика Народното събрание, то може, възъ основа на чл. 47 отъ конституцията, да издава наредби, които иматъ сила на законъ. Сега Народното събрание е свикано на заседание, но въ бъдеще — не дай Боже — може да има, напр. пожари и да нѣма Народно събрание. Правителството, възъ основа на този законъ, ще може да опредѣли областта, която е засегната отъ бедствието, и да приложи мѣрцитѣ, предвидени въ чл. 2 отъ настоящия законъ. Виждате, значи, какво събонение има въ нормалния стопански и политически редъ въ страната. Какъ ще става приложението на този законъ въ бъдеще? Възможно е единъ министерски кабинетъ, едно правителство въ бъдеще да вземе всички тия мѣрки въ изключително време, когато Камарата не заседава, Камарата да стои неосвизана шест месеца и да не вземе участие въ работата на правителството. Такива случаи може да има въ бъдеще, не говоря за сега, защото ние сега се произнасяме. Всички знаемъ бедствието и даваме мандатъ на изпълнителната властъ, на сегашния кабинетъ да действа. Но азъ говоря за бъдещето. Ние не можемъ да кажемъ, че оставяме на Министерския съветъ правото да законодателства, защото това, което е предвиденъ въ законопроекта, сѣ законодателни наредби. Значи, ние ще дадемъ право на правителството за въ бъдеще да законодателства, безъ да е задължено да свика Камарата да му утвърди постановленията. Ще може то само 3—4 месеца да издава всички тия наредби, които сѣ предвидени въ закона. Затова азъ предлагамъ да поставимъ въ законопроекта: „по възможност да свика Камарата“, да се знае, че правителството има задължение да свика Камарата.

К. Пастуховъ (с. д): Тъй е.

Н. Мушановъ (д): Не може иначе, защото ще изпаднемъ въ противоречие, което никой отъ насъ, мисля, не желае.

Председателстващ А. Христов: Има думата г. министър-председателятъ.

Министър-председател А. Ляпчев: Г. г. народни представители! Азъ не желая да влизамъ изтънко въ тая материя, за да ви посоча, че и въ най-конституционнитѣ страни има подобни общи закони. Правителството въ такива случаи има право да си служи съ такива наредби; това ще го намѣрите въ всички страни. Правителството прилага тия закони въ всичкитѣ имъ подробности, като си служи съ правилници. Има и специална терминология — тия правилници се казватъ публично-административни правилници; издаватъ се наредби, които засѣгатъ не само подчиненитѣ длъжностни лица, а засѣгатъ и публиката, гражданството; затуй се наричатъ публично-административни правилници. Къде е мѣстото на тая материя между закона и правилника — това е единъ въпросъ такъвъ, че единъ отъ най-добритѣ изследователи по него въ края на краищата толудѣ. Това бѣше русинътъ Прокуровъ.

Обаче ние тукъ не вършимъ нищо друго, освенъ снова, което се е вършило у насъ по-преди. Вземете най-добритѣ наши закони особено въ първитѣ години следъ освобождението — тѣ не сѣ закони съ всичкитѣ подробности, тѣ сѣ обобщителни закони. Такъвъ е, напр., законътъ за цифлигарскитѣ земи — той се състои отъ два-три члена общи, а подробноститѣ се уреждатъ отъ властта.

Народното събрание съ настоящия законъ дава на правителство права, каквито то е дава въ всички административни закони дори и на общинитѣ. Белкитѣ единъ кметъ нѣма право по известна материя да наложи задължително една наредба? Има, то е предвидено въ нашитѣ закони. Би могло да се спори дали правителството трѣбва да има развързани ръце и да действа бързо въ областта, напр., на едно землетресение, и ако вие признаете, че трѣбва да има развързани ръце, вие нѣма защо да се смущавате да му дадете тѣзи права.

Повдига се и другъ единъ въпросъ: тѣзи наредби, издавани по силата на този законъ, трѣбва ли изново да бъдатъ одобрявани отъ Народното събрание? Азъ ще кажа: не, защото въ такъвъ случай този законъ е излишенъ; нѣма защо да ми го давате. Азъ ще предприема мѣрцитѣ и ще се явя тукъ съ единъ купъ министерски постановления, за да искамъ одобрението имъ. Не азъ тоя законъ го искамъ затуй, защото наредбитѣ, които ще се взематъ, могатъ да се промѣняватъ следъ седмица. Една наредба издадена въ извѣстенъ моментъ, утре може да стане недостатъчна и трѣбва да я засилия; или пъкъ трѣбва да я омалява.

Н. Мушановъ (д): Азъ не говоря за тѣзи наредби.

Министър-председател А. Ляпчев: Извинете, г. Мушановъ! — Контролътъ — това е Народното събрание. Има у нѣкои страхъ, че нѣкой при едно бедствие — пожаръ, землетресение и пр. — ще излѣзе извънъ рамкитѣ на закона и ще иска по единъ контрабанденъ начинъ да засегне политическитѣ права на народа, като избѣгне контрола на Народното събрание. Добре, за тѣхно успокоение азъ приемамъ да се каже: при първа възможностъ правителството ще свика Народното събрание. А пъкъ съмъ убеденъ, че нѣма да има правителство, което да не иска да го свика.

Но не мога да се съглася съ това, че тѣзи наредби, които ще се издаватъ по силата на тоя законъ, ще трѣбва да бъдатъ наново внасяни въ Народното събрание за одобрение. Това не мога да го приема. Тогава не ми трѣбва законъ.

Министър Ц. Бобошевски: При първа възможностъ ще се свика Народното събрание.

Председателстващ А. Христов: Ще пристѣпимъ къмъ гласуване. Моля, които приематъ на трето четене законопроекта за подпомагане пострадалитѣ отъ обществени бедствия съ предложениитѣ отъ комисията поправки и довазки, да вдигнатъ ръка. Събранието приема единодушно. (Вж. прил. Т. II, № 56)

Пристъпваме къмъ втора точка отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за извънбюджетенъ (свръхсметъ) кредитъ по бюджета за 1927-1928 финансова година. Има думата г. министър-председателятъ.

Министър-председател А. Ляпчев: Азъ моля народното представителство, понеже точка втора отъ дневния редъ е много спешна и отлагането ѝ спъва управлението, и тя да бъде гласувана. Въпросътъ е за законопроекта за свръхсметния кредитъ, който се прие на първо четене и се разгледа подробно въ комисията. Той си стои въ дневния редъ, но, вследствие отлагане на заседанията, не можа

да мине, а това спъва държавната машина. Моля да го приемете на второ четене, за да може да се действа по-ефикасно.

Председателстващ А. Христов: Има думата г. докладчикът.

Докладчик Д. Бъровъ (д. сг): (Чете)

ЗАКОНЪ *

за извънбюджетът (свърхсмѣтенъ) кредитъ по бюджета за 1927/1928 финансова година."

Председателстващ А. Христовъ: Моля, които приематъ заглавието на законопроекта, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Д. Бъровъ (д. сг): (Чете)

Членъ I. Разрешаватъ се на министритъ извънбюджетни (свърхсмѣтни) кредити за 1927/1928 финансова година, разпредѣлени, както следва:

- а) по редовния бюджетъ = 78.015.776 л.;
- б) по извънредния бюджетъ = 24.250.000 л.;
- в) по бюджета на фондоветъ = 11.467.540 л.;

Разпредѣлението на тия кредити е показано въ подробна таблица къмъ настоящия законъ."

Председателстващ А. Христовъ: Които приематъ чл. 1, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Д. Бъровъ (д. сг): (Чете)

Членъ 2. Разходитъ, разрешени съ чл. 1 отъ настоящия законъ по редовния бюджетъ да се покриватъ съ икономитъ по сѣщия бюджетъ, по извънредния бюджетъ — съгласно чл. 2 отъ закона за бюджета на извънреднитъ приходи и разходи на държавата за 1927/1928 финансова година, а по бюджета на фондоветъ — отъ приходитъ и наличността по сѣткитъ имъ по сѣщия бюджетъ."

Председателстващ А. Христовъ: Които приематъ чл. 2, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Д. Бъровъ (д. сг): (Чете)

Членъ 3. Кредитътъ отъ 15.000.000 л. по § 19 отъ бюджета на фонда „Културни мѣроприятия“ при Министерството на земледѣлието и държавнитъ имоти за 1927/1928 финансова година, се намалява съ 9.000.000 л. и остава 6.000.000 л., като кредитътъ по § 21 по сѣщия бюджетъ се увеличава съ 8.630.000 л. и става отъ 2.000.000 л. на 10.630.000 л. и кредитътъ по § 26 се увеличава съ 370.000 л. и става отъ 2.500.000 л. на 2.870.000 л."

Председателстващ А. Христовъ: Има думата народниятъ представител г. Станко Панайотовъ.

С. Панайотовъ (з. в): Азъ моля г. министра на финанситъ, ако обича, да ми каже, коя нужда е наложила да стане прехвърляне на сумата по § 19 отъ бюджета на фонда „Културни мѣроприятия“ къмъ § 21 отъ сѣщия бюджетъ. (Глъчка)

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Какво искате, г. Панайотовъ?

С. Панайотовъ (з. в): Въ чл. 3 се казва, че сумата 15 милиона лева по § 19 отъ бюджета на фонда „Културни мѣроприятия“ се намалява на 6 милиона лева, като кредитътъ по § 21 по сѣщия бюджетъ се увеличава съ 8 милиона и нѣщо и пр. Моля г. министра на финанситъ да ми каже, коя належаща нужда е наложила да стане това прехвърляне на суми отъ единъ параграфъ къмъ другъ.

Председателстващ А. Христовъ: Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ В. Молловъ: Належащата нужда е определена отъ Министерството на земледѣлието. Тя се свързва съ необходимостта да бъдатъ изразходвани по-голямъ суми за известни култури, които сѣ били въведени отъ Министерството на земледѣлието — черничевы ливади и т. п.

С. Панайотовъ (з. в): (Отъ трибуната) Азъ правя предложение, и моля г. г. народнитъ представители да се съгласятъ съ него, чл. 3 да бъде премахнатъ съвършено, защото паритъ, които се искатъ за черничевитъ разсадници и за черничевитъ ливади сѣ пари, които ще се хвърлятъ на боклука. Нѣмамъ време да ви доказвамъ това, но искането на г. министра на земледѣлието да се създадатъ 2.180 декара черничевы ливади е прѣкомѣрно. Целта може да се постигне само съ 36 кггр. черичево семе, а не съ 2.000 кггр., както г. министърътъ иска да се постѣе. Второ. Фиданкитъ за тия черничевы ливади може да се добиятъ само

* За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прил. Т. I, № 79.

отъ 36 или 40 декара ливади, а не отъ 1.300 декара семища, които г. министърътъ на земледѣлието иска да се направятъ. Това е едно прехосване на суми, което не трѣбва да става въ този моментъ, когато държавата се нуждае толкова много отъ пари.

Министъръ-председател А. Ляпчевъ: Ха, тукъ намѣри прехосването!

С. Панайотовъ (з. в): Азъ моля да се съгласите, г. г. народни представители, чл. 3 отъ този законопроектъ да се премахне съвсемъ.

Председателстващ А. Христовъ: Моля, които приематъ чл. 3, както се докладва, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Глъчка)

Ц. Табаковъ (зан.): Менишество е.

Н. Мушановъ (д.): Г. председателю! Обърнете внимание да се пазятъ тишина. Никой не знае какво се гласува.

Председателстващ А. Христовъ: Понеже гласуването се оспорва, ще го повторя. Които приематъ чл. 3 тѣй, както се докладва, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Д. Бъровъ (д. сг): (Чете)

Членъ 4. На чл. 11 отъ закона за бюджета на държавата за 1927/1928 фин. г. и на чл. 137 отъ закона за устройството на съдилищата (§ 61 отъ бюджета на Министерството на правосъдието за 1927/1928 г.) се дава следното тълкуване: отъ 1 априлъ 1927 г. процентитъ до 25% и 10% се изчисляватъ и плащатъ само върху brutнитъ основни заплати по таблицитъ за заплатитъ (съ допълнителнитъ) и върху получаванитъ по специални закони заплати, като се изключва добавъчното възнаграждение за семейното положение, плащано подъ каквато и да е форма, отдѣлно или заедно съ общата сума на заплатата; въ последния случай то се припада отъ общата заплата (чл. 6 отъ закона за бюджета на извънреднитъ приходи и разходи на държавата за 1927/1928 фин. г.)"

Председателстващ А. Христовъ: Които приематъ чл. 4, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Глъчка)

Н. Мушановъ (д.): Г. председателю! Въдворете малко редъ, да чуемъ, какво се чете.

Председателстващ А. Христовъ: (Звъни) Моля, тишина, г-да.

Докладчик Д. Бъровъ (д. сг): (Чете)

Членъ 5. Сумитъ, които се събиратъ въ единъ общъ фондъ при Министерството на финанситъ, съгласно т. XII отъ указъ № 79/928 г. одобренъ отъ Народното събрание на 22 априлъ 1924 г. се плащатъ на служителитъ-органи на министра на финанситъ споредъ чл. 11 отъ закона за бюджета на държавата за 1927/1928 финансова година и тълкуването му.

Въ зависимостъ отъ получаванитъ отъ служителитъ заплати и други парични и въ натура възнаграждения, министърътъ на финанситъ опредѣля кои отъ такива служители могатъ да получаватъ възнаграждение отъ тоя фондъ и въ какъвъ размѣръ."

Председателстващ А. Христовъ: Които приематъ чл. 5, моля, да вдигнатъ ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчик Д. Бъровъ (д. сг): (Чете)

Членъ 6. Одобрява се VIII-то постановление на Министерския съветъ отъ 11 януарий 1928 г., протоколъ № 3, за закриване на Главната дирекция на трудовитъ земледѣлски стопанства и за създаване отъ 1 януарий 1928 г. на Ликвидационно бюро за окончателното ликвидиране на висшитъ въ дирекцията дѣла и въпроси, съгласно съ закона за трудовитъ земледѣлски стопанства."

Председателстващ А. Христовъ: Които приематъ чл. 6, моля, да вдигнатъ ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Г. г. народни представители! Подробната таблица се смѣта прочетена по чл. 1, но, ако г. министърътъ на финанситъ обича, може да даде нѣкои обяснения.

Министъръ В. Молловъ: Подробната таблица въобще не е четена. Тя трѣбва да се прочете при второто четене.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Да се обясни, че има нови кредити, които въ първоначалния проектъ не фигуриратъ.

Председателстващ А. Христовъ: Ще обясните после.

Г. Т. Данаиловъ (д. сг): Азъ нѣма да обяснявамъ, но да се знае.

Докладчик Д. Бъровъ (д. сг): (Чете)

Към чл. 1.

Подробна таблица

за разпредѣление на извънбюджетнитѣ (сврѣхсметни) кредити по бюджета за 1927/28 фин. година

Министерство и дирекция	§ по бюджета	За какво се иска кредита	Л е в а
По редовния бюджетъ			
Царски дворъ	4	За канцеларски, пжтешествия и пр.	675.000
			675.000
Народно събрание	13	Пжтни пари на народнитѣ представители	30.000
	14	Дневни пари на народнитѣ представители и пр. . .	10.000.000
	16	За временни стенографи и др.	50.000
	18	Канцеларски разноси и пр.	100.000
	19	Отопление и освѣтление	200.000
	24	Възнаграждение за извънреденъ трудъ на персонала и пр.	200.000
			10.580.000
Държавни дългове	51	За разни други разходи и възнаграждения на експерта по пресуипване на блатата инженеръ Вито Форнари за времето отъ 25 мартъ до 25 септемврий 1927 г., и за пжтнитѣ му пари отъ Римъ и обратно (разходътъ за възнаграждението и пжтнитѣ пари да се оправдае съ разписка отъ инженеръ Форнари).	757.012
	новъ 46 а	За изплащане $\frac{1}{3}$ отъ стойността на принадлежащитѣ се акции на държавата за участие въ Българската ипотечарна банка	9.000.000
			9.757.012
М-во на външнитѣ работи и на изпосѣданията	17	Курсова разлика за преведени суми въ странство .	1.000.000
	23	Субсидия за издържка делегацията въ България на международното бюро за труда (отдѣлъ за бѣжанцитѣ) при Обществото на народитѣ презъ 1927 г.	410.000
М-во на вътрешнитѣ работи и народното здраве:			1.410.000
а) администрация и полиция	38	Безотчетни за служебно, добавъчно възнаграждение за добра дейность, непредвидени разходи по специални задачи, за услуга на външни лица и за превозни сръдства	100.000
	49	Порционни пари на полицейскитѣ чиновове	2.000.000
	новъ 52	За откупуване зданието на Застрахователното д-во „България“ въ София за пжждитѣ на IV полиц. участъкъ	3.200.000
			5.300.000
б) Главна дирекция на народното здраве	78	Храна на болнитѣ и персонала въ болницата гр. Бургасъ	100.000
	230	Храна на болнитѣ и персонала при II и III степ. болници	300.000
			400.000
М-во на народното просвѣщение	10	Заплата на учителитѣ въ основнитѣ училища . . .	8.370.000
	100	Субсидия на Народния театръ	2.200.000

Министерство и дирекция	§ по бюджета	За какво се иска кредита	Л е в а
М-во на финансите	новъ 113 6	Помощ на фондацията за постройка домъ на химията въ паметъ на Marcellin Berthelot по случай 100-годишнината отъ рождението му (25.000 фр. фр.)	140.000
			10.710.000
	13	За довършване ликвидацията презъ II полугодие отъ 1927/1928 ф. г.	150.000
	39	Разноски за погребението на бившия м-ръ Я. Стоянчовъ (56.000 л.), на писателя Ст. Михайловски (34.400 л.), на зап. генералъ П. Киселовъ (31.100 л.) на Райчо Кароловъ бившъ министъръ (35.000 л.), за балсамиране и др. разноски въ Женева, както и за превозъ до София тѣлото на починалия гл. директоръ на Статистиката Кирилъ Поповъ (190.000 л.)	346.500
	новъ 43	За купуване къщата на хазновия длъжникъ Илия Д. Златаровъ въ София (изпъл. дѣло № 2159) 926 г.	631.764
	новъ 44	За изплащане припадающия се 50% дѣлъ на държавата отъ основния капиталъ на дружеството за фабрика за телегр. и телеф. апарати и материали	2.500.000
	новъ 45	За изплащане частъ отъ безлихвения заемъ на държавата къмъ Първото българско народно въздухоплавателно акционерно дружество	3.000.000
			6.628.264
	32	Храна на затворниците и пр.	2.000.000
	33	Отопление и освѣтление на затворитѣ	500.000
М-во на правосъдието	43	Печатане регистри и други книжа	1.500.000
			4.000.000
	новъ 102a	За довършване работилницата при мех. елек. тех. училище въ Карлово	150.000
М-во на търговията, промишлеността и труда	289	За консомативни материали на Държавната печатница	750.000
	4	Наемъ на Гл. дирекция на статистиката (по бюдж. за сжщата дирекция)	465.500
			1.365.500
М-во на земледѣлието и държавнитѣ имоти	180	Възнаграждение на заведващитѣ и наблюдателитѣ (длъжностни или други лица) при метеорологическитѣ и дъждомѣрни станции: първокласнитѣ по 4.200, второкласнитѣ по 3.600, третокласнитѣ по 3.000, четирокласнитѣ по 2.400 и дъждомѣрнитѣ по 1.200 лева годишно отъ 1 априлъ 1927 г. .	—
	новъ 204	Помощъ за издръжка на Висшата кооперативна школа	250.000
			250.000
Гл. дирекция на трудовата повинность	20	Горски такси за изсѣченъ горски материалъ	5.000.000
Гл. дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата			5.000.000
	11	Заплата на личния съставъ при работилницитѣ . .	2.000.000
	12	Заплата на личния съставъ при тракционната служба	3.400.000
Гл. дирекция на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ			5.400.000
	7	Заплата на личния съставъ (още 80 ученици телефонисти и 15 ученици надзорници	1.040.000
		Добавъчно възнаграждение за семейното положение	1.500.000
			2.540.000
Бюджетъ по изпълнение договора за мира	3	За поддържане Смѣсената гръцко-българска комисия по изселването	14.000.000
Всичко по редовния бюджетъ . .			78.015.776

Министерство и дирекция	§ по бюджета	За какво се иска кредита	Л е в а
По извънредния бюджетъ			
М-во на обществ. сгради и пр.	3	За окончателното довършване на Народния театъръ и за други разноси въ връзка по довършването му, които ще се разрешатъ отъ Министерския съветъ	10.000.000
			10.000.000
Гл. дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата	2	За поправка на вагонитѣ, възложена на частнитѣ фабрики въ София и Дръново	6.000.000
	новъ		
	4	За изплащане на закупенитѣ австрийски вагони останали въ мрежата на Б. д. желѣзници	3.350.000
	н		
	5	За изплащане частъ отъ стойността на закупенитѣ 4 локомотиви за ж. п. линия Сарамбей—Лъджане.	4.500.000
			13.850.000
М-во на земледѣлието и държавнитѣ имоти	3	За доплащане закупения екскаваторъ съ мощност 300 куб. въ часъ	400.000
		Всичко по извънредния бюджетъ . .	24.250.000
По бюджетитѣ на фондоветѣ			
Фондъ „Културни мѣроприятия“	108	Обезщетение за убитъ боленъ добитѣкъ	6.000.000
За ликвидиране Гл. дирекция на трудовитѣ землед. стопанства (бюджета за приходитѣ и разходитѣ е показанъ подробно на стр. 6, 7 и 8)	—	Общия разходъ на бюрото	6.000.000
		Всичко по бюджетитѣ на фондоветѣ . .	5.467.540
			11.467.540

Фондъ за трудовитъ земеделски стопанства

§	Наименование на приходитъ	Предвиждатъ се приходи отъ I. I. до 31. III. 1928 г. по бюджета за 1927/28 фин. година
1	Отъ наеми на принадлежащи на фонда държавни, общински, частни, манастирски и др. земи	3.600.000
2	Отъ такси внасяни отъ общинитъ и отъ частни лица за измѣрване на общински мери и на голѣми комплекси частни земи, гори и пр. въ размѣръ до 2 лева на измѣренъ декаръ, както и отъ такси, събирани при издаване на копия отъ планове, картети, бланки, преписи отъ разни книжа; отъ продажба на закони и правилници; отъ абонаментъ на Дирекционнитъ периодични отпечатани издания; отъ обявления въ тия издания и др., по наредба, утвърдена отъ министра на земледѣлието и държавнитъ имоти; отъ глоби по чл. чл. 73—78 отъ закона за т. з. с.	70.000
3	Отъ лихви по текущата смѣтка на фонда при Българската земеделска банка (чл. 69 отъ закона за т. з. стопанства)	1.000.000
4	75% отъ стойността на държавнитъ земи, причислени къмъ фонда (чл. чл. 21 и 55 отъ закона за т. з. с.)	900.000
5	Непредвидени	1.000
6	2% върху стойността на земитъ, които ще се дадатъ на нови приобретатели (чл. 28 отъ закона за т. з. с.)	2.000.000
7	25% отъ стойността на отчужденитъ държавни земи (чл. 21 отъ закона за т. з. с.)	300.000
	Всичко приходъ на фонда т. з. с.	7.871.000

Фондъ за трудовитъ земеделски стопанства

§	Наименование на разходите	Искать се кредити отъ 1. I. до 31. III. 1928 г. по бюджета за 1927/28 фин. година
Глава I.		
Ликвидационно бюро за т. з. стопанства.		
1	Заплата (вижъ обяснителната таблица)	252.540
	Добавъчно възнаграждение	50.000
2	За времененъ персоналъ съ дневна заплата, размъртъ на която се определя съ заповѣдъ на министра за земеделството и държавнитъ имоти; въ сжшата заповѣдъ се определя и работата на надничаритъ. Възнаграждение на комисията по провѣряване на отчетитъ	200.000
3	Канцеларски разходи	60.000
4	Отопление и освѣтление на канцеларскитъ помѣщения и поправка на инсталациитъ	40.000
5	Купуване и поправяне мебели и др. инвентарни предмети	3.000
6	За наемъ на помѣщения	105.000
7	Форменно облѣкло и обуца на огняра и прислужниците и престилки на чистачкитъ	1.000
8	Поправяне на геодезическитъ и други инструменти по измѣрване на земитъ и горитъ	60.000
9	За пренасяне на инструменти и принадлежности по измѣрването, плащане надници на общи работници и трудоваци, превозни такси и други разноски	60.000
10	Пжтни и дневни пари по служба на длъжностни и частни лица — на последнитъ по определяне на Министерския съветъ	180.000
11	Печатане формуляри, закони и др.	30.000
12	Помощи за лѣкуване служителитъ при бюрото и за погребение	3.000
13	Връщане неправилно внесени суми по сключени бюджети (чл. 12 ал. I отъ закона за б. о. п.)	—
14	Връщане неправилно внесени суми по текущи бюджети (чл. 12 ал. II отъ закона за б. о. п.)	—
15	Непредвидени вещевени разходи	1.000
16	Запазенъ фондъ (чл. 11 отъ закона за б. о. п.)	15.000
17	Възнаграждение на чистачки	7.000
	Всичко разходи за ликвидационното бюро на т. з. с. (Гл. I)	167.540
Глава II.		
Допълнителни разходи, извършени отъ Главната дирекция на т. з. с. до края на месецъ януарий 1928 г.		
18	Заплати, надници, заседателни и други възнаграждения на уволненитъ служители и членове при Гл. дирекция и околийскитъ комисии на т. з. с. до деня на предаване длъжноститъ имъ (най-късно до 31. I 1928 год.), както и за възнаграждение на комисията за провѣряване отчетитъ	1.200.000
19	Пжтни и дневни на сжщия уволненъ персоналъ (най-късно до 31. I 1928 г.)	1.500.000
20	Помощъ на уволнени служители при Гл. дирекция и околийскитъ комисии за т. з. с., съгласно чл. чл. 7 и 8 отъ закона за бюджета на държавата за 1927/1928 ф. г.	1.700.000
	Всичко допълнителни разходи (Гл. II)	4.400.000
	А всичко разходи за ликвидационното бюро на т. з. с.	5.467.540

Обяснителна таблица

за личния състав на Ликвидационното бюро на трудовите земеделски стопанства за времето
от 1 януарий до 31 мартъ 1928 година

§	Брой на служите- литъ отъ 1. I. до 31. III. 1928 г.	Наименование на службитъ и длъжноститъ	Категория и пореденъ номеръ по таблици- тъ за заплатитъ	Годишна до- пълнителна заплата за длъжността едному	Искатъ се кредити отъ 1. I. до 31. III. 1928г.
Ликвидационно бюро на Т. З. С.					
1	1	Ликвидаторъ	—	—	30.000
	2	Ръководители по оземляването-агрономи	II— 9	4.800	23.460
	1	Дѣловодителъ, той и касиеръ-домакинъ	IV— 70	1.200	6.990
	1	Счетоводителъ на фонда	II—	9.600	12.630
	1	Контрольоръ на фонда	{ II—148 IV—147	3.000	11.250
	2	Книговодители на фонда	IV— 31	—	12.780
	1	Архиваръ	V— 50	1.440	6.390
	1	Регистраторъ	V— 4	—	5.250
	2	Писари, отъ които единъ и експедиторъ	V— 1	—	10.500
	1	Телефонистъ	V— 51	—	5.250
	2	Прислужници, отъ които единъ и огняръ	VI— 1	—	9.600
	1	Геодезистъ съ висше образование	II—147	7.200	12.030
	2	Началници на землемѣрни бригади	IV—129	2.400	13.980
	5	Землемѣри	IV—127	960	33.150
	3	Чертежнищи-конструктори	IV— 63	480	18.810
	2	Кописти	V— 5	480	10.300
	2	Контрольори по отчетността	{ II—148 III—	3.000	22.560
					244.960
	—	За повишение презъ тримесечието	—	—	7.580
	—	За добавъчно възнаграждение	—	—	50.000
	30	Всичко по § 1	—	—	302.540
2		За времененъ персоналъ съ дневна заплата, размѣрътъ на която се опредѣля съ заповѣдъ на министра на земеделското и държавните имоти; въ същата заповѣдъ се опредѣля и работата на надничаритъ. Възнаграждение на комисията по провѣряване отчетитъ	—	—	200.000
		Всичко по § 2	—	—	200.000
	30	Всичко за личенъ съставъ на Ликвидационното бюро на т. з. с.	—	—	502.540
Повторение					
		Заплата 252.540	—	—	—
		Добав. възнаграждение 50.000	—	—	—
		Надници 200.000	—	—	—
		Всичко . . 502.540	—	—	—

Председателствуващъ А. Христовъ: Моля, които приематъ подробната таблица и обяснителната таблица, както се докладваха, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г. министъръ-председателъ.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Г. г. народни представители! Азъ смѣтамъ, че ни се налага по много причини да преустановимъ за известно време нашитѣ заседания. Преди всичко, за това, защото една частъ отъ нашитѣ другари сѣ принудени да бждатъ по мѣстата си — въ пострадалиятъ отъ земетресението села и градове. Така също и управлението има да работи въ връзка съ току-що гласувания законпроектъ много усилено. Докога да бжде това преустановяване на заседанията? Правителството има нужда още утре да започне работата, но по всичко личи, че това

не може да стане. Азъ да опредѣлямъ датата, не виждамъ възможностъ. Въ всѣки случай, най-късно къмъ 16 май трѣбва да бждемъ тукъ. Но ако правителството има възможностъ по-рано да ви свика, то ще ви свика. Затуй предлагамъ заседанията да се вдигнатъ до 16 май. Но, повтарямъ, ако стане нужда и ако има възможностъ, ние може би ще ви известимъ и по-рано да дойдете на заседание. При тая уговорка, моля да се вдигне заседанието за 16 май съ същия дневенъ редъ — трето четене на законопроекта за свръхсмѣтния кредитъ и останалия дневенъ редъ.

Председателствуващъ А. Христовъ: Които приематъ направеното отъ г. министъръ-председателя предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 16 ч. 55 м.)

Подпредседателъ: А. ХРИСТОВЪ

Секретаръ: Н. ТЪРКАЛАНОВЪ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

	Стр.		Стр.
Отпуски, разрешени на народните представители:		да отдаде на концесия електроснабдяването на града (Съобщение)	1473
Иванъ Лѣкарски, Тончо Мечкарски, Добри Митевъ, Малинъ Паневъ, Панайотъ Тимчевъ Калчевъ, Петъръ Гаговъ, Хафузъ Садъкъ Алиевъ, Петъръ Панайотовъ, Вичо Петевъ, Стефанъ Пѣйчевъ, Тома Янчевъ Христовъ, Добри Димитровъ, Димитъръ Икономовъ, Александъръ Неновъ, Гето Кръстевъ, Милко Бечевъ, Първанъ Първановъ, Вълчо Даскаловъ, Теодоси Кънчевъ, Петъръ Панайотовъ, Мехмедали Герай, Аврамъ Стояновъ, Ставри Андреевъ, Еминъ Агушевъ, Стефанъ Димитровъ, Кара-Али Мустафовъ, Желю Тончевъ, Величко Кознички, Колю Кожаклиевъ, Савчо Ивановъ, Петъръ Миновъ, Хюсейнъ х. Галибовъ, Стефанъ Стефановъ, Георги Семерджиевъ, д-ръ Владимиръ Бурилковъ, Димитъръ Янчевъ и Борисъ Ецовъ	1473	2) за опрощаване глоби, наложени на длъжностни лица за ненавременно освобождаване отъ железнопътни влагалища държавни пратки (Съобщение)	1473
Предложения:		Законопроекти:	
1) за разрешаване на Сливенската градска община		1) за подпомагане пострадалитъ отъ обществени бедствия (Трето четене)	1473
		2) за извънбюджетенъ (свръхсметенъ) кредитъ по бюджета за 1927/1928 финансова година (Второ четене)	1477
		Предложение отъ министъръ-председателя А. Ляпчевъ за отлагане заседанията на Народното събрание до 16 май н. г. (Прието)	1485
		Дневенъ редъ за следующето заседание	1485